

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — — 14 K
Negyedévre — — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hír-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 239. szám.

Szerda, október 18.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefonjelentései. —

Erdély fölszabadult.

Csapatunk behatoltak Romániába.

A románok kiűzése Erdélyből. — A Töröcsvári-szoroson át
benyomultunk Romániába.

A románok kiűzése Erdélyből. Csapatunk román földön.

Budapest, okt. 18. A sajtóhadiszállásról jelentik a Magyar Távirati Irodának:

Legutóbb jelentettük, hogy az erdélyi vármegyék közül már csak két vármegye területén állanak a visszavonuló románok.

Ma jelenthetjük, hogy ennek a két vármegyének a felszabadítása is befejeződött.

A gyergyói és csiki medence már Arz tábornok hadseregének csapatai mögött van. Ezen hadsereg a tölgyesi és a gyimesi-szoros utjai felé kergeti magá előtt a menekülő északi román hadsereget, míg Falkenhayn tábornok hadserege ettől délre támad, ahol az ellenség Csik és Háromszék vármegyék határgérintein még ellenállani akart, nehéz tűzéréségünk azonban elűzte őket. A román visszavonulás helyenként pánikká fajult. Egyetlen repülőgépünk megjelenése szétugrasztott három román zászlóalját.

Budapest, okt. 18. Az Est haditudósítója jelenti Falkenhayn főparancsnokságáról:

A brassói csata óta a német és a magyar csapatok diadalmas harcot folytatnak ama három hegysorosban, amely a Barcaságból Romániába vezet. Köztük a Tömösi-szoros van legjobban megerősítve. A románok Predeál határhelységeitől Sinajáig 1914 óta rendkívüli módon megerősítették a fontos völgyet.

Csapatunk a brassói győzelem után erőteljes lendülettel a határgérint lábáig nyomultak előre. Tizenkettedikén végbenment alapos tűzérési előkészítés után másnap a magyar és német csapatok

a határgérintnek Predeáltól keletre eső részét, az ugynevezett „Csaplyato“-t rohammal bevették s azután megszállták az egész gerincet az 1261-es magaslatig. Ezzel a határszorosnak legfontosabb része kezünkbe jutott.

Tegnap Predeál és a szoros déli lejtői, amelyekben számbelileg erős ellenség makacsul védekezik, nehéz tűzérési tűz alatt állottak.

A Töröcsvári-szorosban német csapatok győzelmes harc közben elérték az Egoe Rucar falut s ezzel tizenkét kilométer mélyen behatolták román területre.

Ma reggel Brassó fölött két francia gyártmányu repülőgép jelent meg. Erősen löttük, mire a töröcsvári-szoros irányában eltűntek.

Budapest, okt. 18. Genfből sürgönyzik:

Francia lapok bukaresti jelentései szerint a román határon folyó heves harcok Bukarestben nagy nyugtalanságot keltenek.

Budapest, okt. 18. Berlinből sürgönyzik:

A románok csak egy keskeny országrészt tartanak megszállva Erdély északkeleti részén. Erdély többi területéről már kiűzték a románokat.

Budapest, október 19. A román hadsereg parancsnoksága a nagyszabedű harcok előtt proklamációt intézett Nagyszabedű polgárságához, amelyben elmondta, hogy a román hadsereg a város kapui előtt áll s hiába jönnek a magyarok. Értessetek meg — mondotta a proklamáció — kellemetlen vendégeitekkel, hogy nincs mit keresniök a román Nagyszabedű városában s kövessetek el mindent, hogy eltűnjön ama néhány ágyu

és páncélos vonat s a néhány század katona, aki elhítteti magával, hogy megállítani képes az állig fölfegyverzett győzelemre elszánt román hadsereget.

A románok hosszú időre kezdettek berendezkedni Erdélyben. Brassó közigazgatását teljesen megszervezték, Fogarasban is berendezkedtek és már Gyulafehérvárról is álmodoztak, ahol Ferdinándot megkoronázták volna Erdély királyának.

A Bremen elsüllyesztésének híre valótlan.

Budapest, okt. 17. Berlinből sürgönyzik:

A „Deutsche Ocean Rhederei“ társaság brémai igazgatósága több berlini lapnak, amelyek a Bremen dolgában fölvilágosításért fordultak hozzá, azt válaszolta, hogy a Bremen elsüllyesztésének híre koholmány. A Bremenről semmit sem szabad irni, mert még nincs ok aggodalomra.

A román intervenció kárára van az entente-nak.

Budapest, okt. 18. Bernből sürgönyzik:

A Gazette de Lausanneban egy előkelő diplomata írja, hogy a román intervenció inkább kárára volt az entente-nak. Az intervenció első idejében a magyarok le voltak hangolva, viszont Bukarestben valósággal örjöngtek az örömtől. A helyzet most hirtelen megváltozott. Most a magyarok örülnek, mert Erdély szabad, viszont a románok kétségbe vannak esve. Románia vereségében nemcsak az entente, hanem Sarraill a hibás, aki a görög árulástól való féltelmében nem cselekedett kellő gyorsasággal és energiával.

A görögországi helyzet.

Budapest, okt. 18. Mint a Reuter-ügynökség Athénből jelenti, a tatoi kastély és Athén között egész éjszaka rendkívül élénkség uralkodott. Valamennyi udvari tisztviselőt a palotába hívták.

Torontálvármegye a háboruban.

Jankó Ágoston alispán jelentése a vármegye közállapotáról az 1916. évi május 1-től október 1-ig terjedő időben.

III.

Mezőgazdasági ügyek.

Ha e jelentésem célja csupán a tájékoztatás volna „pro nunc” s nem egyszermind az is, hogy adatokkal szolgáljon egykor azoknak, kik e nehéz idők történetét fogják összeállítani, fölöslegesnek tartanám annak megemléztését, amivel így kezdenem kell, hogy vármegyénkben az aratás rendben folyt le.

Az idén az aratás kérdése, ha visszatekintünk rája, természetesen könnyűnek tűnik fel, pedig mikor előtte állottunk, úgy gazdának, mint hatóságnak szinte megoldhatatlannak látszott. Igaz, hogy elsősorban a kedvező időjárásnak és a meg nem dölt gabonának köszönhetjük azt, hogy emberemlékezet óta vármegyénkben oly könnyen nem arattak, mint az idén, — de sok utánjárás, sok agitálás eredménye volt az, hogy aratás előtt a gazdák indokolt idegessége csillapítható és a szükséges munkaerő kivezényelése kieszközölhető volt.

A földmivelségi miniszter ur 20,000 hadifoglyt bocsátott rendelkezésünkre az aratás elvégzésére. E munkaerő korántsem lett volna elegendő a betakarításhoz. Ezenkívül a honvédelmi miniszter ur arató- és egyéb mezőgazdasági munkák végzésére május hó elejétől szeptember közepéig 232 katonai munkásot tagot vezényeltetett ki, ami összesen 4640 emberrel szaporította a mezei munkások számát. Az aratás idejében 3—4 heti időn át mintegy 190 katonai munkásot dolgozott 3800 emberrel. Ezenkívül igen tekintélyes erőt tett ki a katonai szolgálatot teljesítő önálló mezőgazdák és mezőgazdasági munkások aratási szabadságolása.

Rendkívül, segítségére volt gazdaközönségünknek a munka teljesítésében az a 760 darab katonaló, melyet 400 loápoló kíséretében vezényeltetett ki a honvédelmi miniszter ur. Ezen eredetileg 6—8 hétre kiadott lovak közbenjárásomra részben meghagytam még a gazdáknál, kiknél jelenleg is 426 darab katonaló van munkában.

Mezőgazdasági szempontból tekintve, egyébként az időjárás vármegyénkben május hó 1-től kezdve október hó 1-ig általában száraz volt; különösen nagy volt a szárazság július és augusztus hónapokban, minek folytán különösen a kapásnövények sokat szenvedtek, amennyiben csapadék hiányában nem tudtak fejlődni. A mélyebb fekvésű, kötött földeken a kapásnövények egyáltalában nem sikerültek. Ezen helyeken a tengeri legtöbbnyire ki sem kelt, ahol pedig kikelt, a talaj keménységénél fogva nem volt megkapálható. Sokan megkísérelték az egyízben tönkrement tengerit újból elvetni, de erre ugyanaz a sors várt.

Vármegyénkben ez évben a buzatermés nagyon eltérő volt, mert míg a magasabban fekvő földeken a termés jó volt, addig a mélyebben fekvő földeken a tél folyamán a csapadékvíz sok károkat okozott, minek folytán a mélyebben fekvő földeken igen rossz volt a termés. Vármegyénkben a buzatermés katasztrális holdankint átlagosan 5—6 métermázsára becsülhető. A buza minősége — dacára az elterjedt roszdának — igen jó, sok helyen pedig kitünő volt. Az árpa- és zabtermés közepesnek mondható. A tengeritermés igen különböz, mert míg a nehezen mívelhető lapos helyeken semmi sem termett, addig a kissé magasabban fekvő és könnyebben megművelhető földeken, különösen azon vidékeken, ahol a nyár folyamán csapadék is volt, — a termés közepes jó és egészséges. A vármegye ez évi tengeritermése legfeljebb 2,000,000 métermázsára becsülhető. A cukorrépa és a dohány a szárazság folytán csak közepes mértékű termést adott. A szőlőkben tavasszal nagymértékben fellépett a peronoszpóra. Fokozta a károsodást azon körülmény is, hogy a rendkívüli állapotok folytán szőlőgazdáink kellő időben a permetezéshez szükséges rézgálicnak csakis egy részét kaphatták meg.

Mult félévi jelentésemben említett 1000 q. németországi rézgálicon kívül gyengébb minőségű 1532 q. rézgálicot kaptunk a zalatnai

bányából, melyet szintén hatóságilag 3 korona kilogrammonkénti egységárban osztottunk ki a szőlőgazdák között. Ugyanakkor a kereskedelmi forgalomban 12—16 koronát fizettek egy kilogrammért. Sajnos egyes esetekben a korlátolt előállítás folytán a rézgálic kissé megkésve érkezett.

Az idei termés mostohasága és az ennek következtében az élelmi cikkekből bekövetkezett nagy megfogyatkozás bizonyára igen súlyosan érinti a vármegyének bőséghez szokott közönségét, és az is meglehet, hogy talán a következő termésig bizonyos mértékig némely megszokott cikkekből nélkülözni is fogunk. Ezt a néhány hónapot azonban könnyen elviseljük, mert tudjuk, hogy ez nem szegénységet jelent, hanem csupán a véletlen rossz időjárás váratlan következménye.

Ez a muló baj a mi gazdasági erőnket kevésbé befolyásolja. Hiszen látjuk, hogy az állatállomány, mely gazdasági jövedelemforrásunk egyik legfontosabbika, alig érezte meg a háborút, és ha némileg megcsökkent is, a tenyésztőrsz teljes épségben van, sőt még talán meg is erősödött, a baromfi létszám pedig még meg is szaporodott. A megművelt területek mennyisége csak annyiban csökkent, amennyiben némely területek megmunkálását a vizek akadályozták, a gazdálkodás belterjesebbé tételére komoly törekvések észlelhetők, az őszi szántás és vetés a mult évekhez hasonlítva, fokozott buzgósággal és igen kedvező viszonyok között folyik, a szántóföldek ára pedig emelkedőben van.

Ilyen körülmények között, amelyek nemcsak Torontálban, hanem aránylagosan bizonyára az országban mindenütt észlelhetők, nincs okunk tartani a kiéhezetestől, sőt ezen tapasztalatok meggyőztek bennünket róla, hogy mezőgazdasági termelésünk még lényegesen fokozható, megtanítottak a takarékosagra, az okosra és jövedelmezőbb gazdálkodásra, ami pedig bizonyosan odavezet, hogy egy rövid ideig tartó szűkebb viszonyok után, hazánk gazdasági erejének nagyobb kihasználása folytán, a bőség csakhamar be fog következni.

Állatállomány, állategészségügy.

Szemből azokkal az avatatlan találgatásokkal, melyek a szarvasmarha-, sertés- és juhállomány izesztő csökkenésére vonatkoznak, amely híresztelések nem egyszer okoztak könnyen érthető idegességet a közönség körében, az alább következő adatokból megállapítható, hogy a hosszú háboru alatt az állatállományban bár tekintélyes, de korántsem pótolhatatlan csökkenés mutatkozik.

A háboru kitörése előtt 1913. évi tavaszán megejtett összeírás szerint volt a megye területén

ló:	szarvasmarha:	sertés:	juh:
180475	184766	390090	380813
1914. évben:			
182929	182409	358868	362340
1916. évben:			
141834	139039	283630	284322
százalékban kifejezve e csökkenés			
1914-ről 1916-ra:			
22 %	23 %	19.5 %	21.5 %

Csökkenés észlelhető a kiviteltre szánt sertéseknek nagybani hizlalásánál is, ami kiténik abból, hogy amíg 1914. évben vasuton elszállítottak hizott sertést 102,723 darabot, addig 1915. évben csak 72,187 darab, 1916. év első felében pedig már csak 16,686 darab került kiviteltre. Ezzel szemben azonban, mint azt fentebb is jelentettem, kétségtelenül megállapítható, hogy a nem iparszerű hizlalás a helyi szükségletet kielégítő mérték fölé emelkedett.

Ugyancsak csökkenés észlelhető a szarvasmarha hizlalásánál is, mert a hizlalásra szolgáló szemes takarmány elvonatott, azért a most levágásra kerülő állatok gyöngébb minőségűek és kisebb súlyúak. Ezzel szemben a baromfi-tenyésztés nyert nagyobb lendületet; az idej

költés általánosságban jól sikerült, sajnos azonban, hogy egyes helyeken a baromfikolera nagyobb pusztítást okozott. A betegség elterjedésének okozója volt, hogy a betegség-fertőzés gyanújában álló állatokat eladás céljából piacra vitték és ezáltal a betegség csiráját széthurcolták.

A vármegye állategészségügyi viszonyai kielégíthetőnek mondhatók.

Nagyobb mérvben csak a ragadós száj- és körömfájás lépett fel s ezen betegséggel összesen 68 községünk volt fertőzve. A betegség legtöbb esetben enyhe lefolyású volt, nagyobb elhullások vagy súlyosabb megbetegülések nem fordultak elő. Érzékenyebb károsodásokat csak a tejhozam csökkenése okozott, mert a beteg állatok a betegség tartama alatt elapasztottak s ennek folytán több alkalommal a tejhiány érezhető is volt.

Takonykór és rühkór, bár ezen betegségek terjedése a háborus időszak alatt várható volt, nagyobb arányokat csak a háboru kezdetén öltött, míg most azok csökkenőben vannak, sőt a takonykór még a rendes viszonyokban előfordulni szokott számot sem éri el; ennek kétségkívül az a magyarázata, hogy a katonaság által bevont összes lovak malleinezve lesznek, minek következtében a fertőzött egyes udvarok idejekorán felderítettnek és azokban a szükséges további intézkedések megtehetőek, még mielőtt a fertőzéstől gyanús állatok forgalomba kerüljenek.

Az állandó jellegű állategészségügyi intézkedések betartásának ellenőrzése az erősen megcsökkent állatorvosokkal nehezen volt foganatosítható és az állategészségügyi szolgálat ellátása is nagy nehézséggel járt, mert a vármegye területén működött állatorvosok 75 %-a katonai szolgálatot teljesít.

(Folytatjuk.)

HIREK.

Jankó Ágoston alispán üdvözlése.

Nagybecskerek város polgárságának tisztelgése Jankó Ágoston alispánáért.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, okt. 18.

Jankó Ágoston alispán királyi kintetése alkalmából vármegyeszerte megnyilvánuló öröm és szeretet kifejezésének legszebb és legnemesebb virága, az amelyet ma Nagybecskerek város polgársága vitt az alispán elé.

A város polgársága impozáns küldöttségben tisztelgett ma délelőtt Jankó Ágoston alispán előtt s a polgárság szerencsekívánatainak tolmácsolása mellett tizenegyezer koronás alapítványt hozott az alispánhoz, amelyből az alispán kintetése fölött való örömet a polgárság egy gyermekvédelmi intézmény létesítésével kívánja megörökíteni.

Ez a nemes terv, az üdvözlések közepette a legközelebb érinti az alispán szívét és gondoskodását, de egyben a nagyszolgálatot tesz az állam és a köz érdekeinek. Ma a háboru borzalmi és pusztításai közepette a legnagyobb és legértékesebb gondolat, hogy a jövő nemzedéket minél erősebbé, ellentállóbbá s erkölcsileg minél tartalmasabbá tegyük, mert ez egyúttal biztosítéka a jövő Magyarországnak boldogulásának és virágzásának.

Nagybecskerek város polgárságának tizenegyezer koronás alapítványa, amely rövid néhány nap alatt gyűlt össze, erőteljes alapul szolgál egy olyan gyermekvédelmi intézmény létesítéséhez, amelylyel előmozdíthatjuk azt, ha egy gyöngye emberhajtások erőteljes vihar-álló embertölggyekké növekedjenek.

Most adjuk itt a mai tisztelgésről szóló tudósításunkat.

Főemelő szép esemény színhelye volt ma délelőtt a vármegye székházának nagyterme.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, 1916. évi október hó 19-án délután 5 órakor félheiyárrakkal és este fél 9 órakor rendes helyárrakkal Két mesés filmszenzáció!

A m ű v é s z v é r.

Drama 3 felvonásban. — Izgalmas és finom drama ez, az írói és művészi világból, Berlin legnevesebb művészeivel.

Gordon Bell. Egy pénzhamisító története 3 részben.

Niedergang. Gyönyörű természeti felvétel.

Nagybecskerek város polgárságának hatalmas küldöttsége gyűlt össze, hogy Jankó Agoston udvari tanácsos, alispán előtt királyi kitüntetésre alkalmából kifejezést adjon örömeinek és szeretetének s tolmácsolja jókívánatait.

A polgárság küldöttsége egészen megtöltötte a hatalmas termet, amelyben dr. Pollák Győző városi képviselőtestületi tag vezette a küldöttséget az alispán elé.

Mikor Jankó Agoston alispán megjelent a küldöttség előtt, dr. Pollák Győző tolmácsolta a küldöttség érzelmeit.

Beszédeben előadta, hogy Nagybecskerek város polgárainak szívéből, amelyet az alispán egyéniségéhez a személyes rokonszenv erős szálai fűznek, a kitüntetés igaz örömet váltott ki. Polgártársainak és a hivatalból távol levő polgármesternek a megbízásából jelent meg a küldöttséggel s egyszerű, keresetlen szavakban, — mert az őszinte, mély érzés idegenkedik a szóvirágtól s a frázis hideg mezétől — tolmácsolja a polgárság érzelmeit. Nagybecskerek város polgárai évek hosszú sora óta a központban — már csak a közvetlen érintkezésnél fogva — közvetlen, mindennapi tanui annak a bölcs, igazságos, a legnemesebb idealizmustól áthatott kormányzásnak, mellyel az alispán a vármegye sorsát intézi. Mindennap és közvetlen tanui annak az intenzív, teremtő, alkotó tevékenységnek, amellyel az alispán a közigazgatás, közgazdaság, kultúra és közjótékonyosság számtalan ágazatában és terén a hétközi és fokozott mértékben a megpróbáltatás e nehéz pillanataiban még a háború által felvetett eddig idegen, ismeretlen kérdések elintézésében sikeresen fejtett ki. Mi sem természetesebb, hogy a polgárság akkor, amikor a királyi akarat a közóhajtással a kitüntetés aktusában ily harmonikusan egyesül, tömegesen idejét szeretett alispánjához, hogy üdvözlő üzeneteket küldjön neki. A polgárság nem éri be szavakkal, hanem tettekkel is óhajtja a mai nap ünnepélyességét emelni, olyképp, hogy szinte meglesve az alispán lelkének gyengéd érzéseit és hurjai rezgését, egyik közhasznú akcióját gyenge erejéhez képest anyagilag is támogassa. Bő választásuk volt, hiszen alig van tér, hol keze nyomát ne észlelnék, azonban figyelmük ösztönöszereg arra az akcióra irányul, amely az alispán nemes gondolkodásához és a mai válságos időkben minden érző szívhez legközelebb áll és ez a gyermek, a nemzet féltett kincsének, jövőjének védelmét célozza. Az eszme megkapott és rövid néhány nap múlva összegyűlt 11.000 korona, melyet a stájerlakai gyermekotthon céljaira az alispánnak teljes szabad rendelkezésére bocsájtanak azon óhaj kapcsán, hogy ez csak mag legyen, amelyből messzibb körök hazafias áldozatkészségének harmatseppjei terebélyes fát növecsenek olyannyira, hogy annak sűrű lombzata alatt sok-sok gyermek üdülve áldja az alispán nevét. Kéri Istent, hogy tartsa meg az alispánt csorbítatlan egészségben és rendületlen munkakedvben.

A szép és tartalmas beszédet viharzó éljenzés követte, amire Jankó Agoston alispán válaszolt:

Az alispán válaszában hangoztatja, hogy mondhatja, hogy aközül a sok üdvözlés közül, amelyekkel a jó emberei ez utóbbi időben elhalmozták, egye hatotta meg annyira, mint a mai, amikor szép frázisok helyett tettekkel gratulálnak. A polgárság magaslatos gondolkodásmódja és bölcs mélyrelátása megtalálta a legjobb módját annak, hogy hogyan lehet a közpályán működő ember tevékenységét támogatni s annak örömet szerezni. Munkaprogramja közül kiválasztották annak egyik legszébb pontját, a gyermekvédelmet s annak megvalósításához a polgárság munkatársául szegődött azzal, hogy a megkezdés legfontosabb eszközét: a pénzt rendelkezésére adták. A gyermekvédelem az ő legkedvesebb eszméje, mert meggyőződése, hogy a nemzet sorsába akként avatkozhatunk be legeredményesebben, ha a gyermeket védjük. A nemzet jövője a mi kezünkbe van letéve, az lesz a jövő generációjából, amivé mi neveljük. Tehát ő ezt a pénzt egy olyan vármegyei gyermekvédelmi alap fundamentumához rakja letéve, amellyel egy nagyobb akciót indíthassunk, egy olyan akciót, amelynek az legyen a célja, hogy a gyermekhalandóságot lehetőleg csökkentse s a gyermekek védelmezése és nevelése által olyan generációt állítsunk a jövő elé, amely a nagy feladatok megoldására is képes lesz. Hálásan köszöni a szíves figyelmet, hogy munkájához támogatják s most már bizik, hogy ebben sikeresen fognak előrehaladni s hiszi, hogy ez a nap egy üdvös tevékenységnek lesz kiinduló pontja.

Meleg lelkes éljenzés hangzott föl az alispán válaszára s miután az alispán még barátságosan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival,

az őszinte szívből fakadó szép ováció végét ért.

Jankó Agoston kezeihez átadott alapítványhoz a következők járultak hozzá adományokkal:

Özv. Sünder Sándorné 1000 K, Szabó Rác Ferenc 20, Sztojkov József 10, Beneth Károly 500, Fendler Józsefné 200, Heller Dávid 200, Dr. Pollák Viktor 100, Rosenfeld Samu 200, Heller Mór 2000, Fischl Jakab 100, Kerperner Lajos 50, Dr. Vaszity Endre 50, Hiller-Steinitzer cég 200, Sztojkov József 100, Bobek György 100, Deutsch Márton és Fleiner Kató 40, A Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank 300, Eckstein János 670, A hatósági örölmalmok 1000, Eckstein Samu 1000, Vujkov Stéva 54, A Cukoripar r.-t. 300, Kereskedelmi r.-t. 200, Bence Antal 50, A Nagybecskerek Takarékpénztár 100, Jovanovity Milán 50, Szenetyán Miklós 300, Kálnoky és Simon 300, Közgazdasági Bank 200, Mayer Henrik és Aurél 100, Mesznik Imre 50, Nagybecskerek g. kel. szerb egyházközség 100, Müller Vilmos 100, Sünder Sándorné 200, Simon József 50, Krizsanov János 20, Vukov Jęfta 20, Oszwald Pál 20, Özv. Perkovátz Józsefné 10, Andráska Bozso 10, Staity Milán 10, Neufeld Róza 20, Klályev fivérek 25, Stern Hermann 5, Erezegán Dusan 10, Prandell Rezső 20, Boskovics S. Ly. 10, Tolvaj Józsefné 10, Eckstein János 30, Popovics Dániel 10, Wehner Testvérek 100, Dankulov György 10, Ujváry Adolf 30, Frisch 10, Juliusz Lipót 10, Braun Marcel 10, Szauer Árpád 10, Schwirtlich Alajos 50, Weiterschan J. 20, Bukovác István 5, Özv. Klein Móráné 5, Czinner Antal 6, Czinner Antalné 4, Radojcevic Péter 2, Weisz Hermann cég 20, Remsing Mátyás 6, Benó testvérek 20, Mangold Lipót 20, Risztics György 20, Weinberger K. 10, Freund Samu és fia 50, Molnár Lajos 4, Boleszny Antal 10, Vági Sándor 50, Wehner György 10, Petry Jakab 20, Liptay Dezső 10, Schwarz Dávid 10, Berényi Bódog 50, Frank Lajos 20, Urbán Frigyes 50, Alnásy Elek 10, Felsenstein Ferenc 10 K.

— **Hivatalos jelentések október hó 17-ikéről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harc-téri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harctér:

Károly főherceg harcvonala: A Nagyszé-bentől és Brassótól délre levő határterületen a harc helyzet változatlan maradt. A gyergyói hegységben a románok ellenállása tovább tart az ország határán.

Dornavatrától délre elűzték az ellenséget a Neagrától délre emelkedő magaslatokról. Az Erdős-Kárpátokban és a Dnjestertől délre az oroszok egyes előretöréseit visszavertük. Lipót bajor herceg hadsereg-harcvonala: A Narajowka mentén és Wolhyniában a csaták tovább tartanak. Az ellenség mind a két területen ismét súlyos vereségeket szenvedett. Lipnica-Dolnától délre az orosz tömegek éjszakáig rohamozták a német csapatok állásai ellen, de mindhiába. Német testőrzászlóalj a visszavetett ellenségnek ennek árkaig utána nyomultak s ott megvetették lábukat. Az oroszok 36 tisztet, 1900 főnyi legénységet és 10 gépfegyvert hagytak szövetségeseink kezei között. Wolhyniában az orosz támadások ismét Terstyánszky vezérezredes német és osztrák-magyar csapatai ellen irányultak. A leghevesebb tüzelés után délután Pustomity és Swiniuchy közt, Bubuwólól nyugatra, Zatureczytól délre a Zaturezy és Kisielin közt előretörték az orosz oszlopok. Az ellenség rohamai, az óriási veszteségek ellenére, némely helyen háromszor megismétlődtek. Sőt Zatureczytól északra a tiszteres tulerőben levő tömegeknek ez a támadó ereje sem volt elég arra, hogy a vitéz védőket megígassa. Az ellenség sehol sem hatolt keresztül s csapataink teljes sikert arattak.

Olasz és délkeleti harctér:

Nem volt különös esemény.

A német nagyjóhadiszállítás jelentései:

Nyugati harctér:

Albrecht württembergi herceg hadserege: Az arcvonal sok helyén élénk járőr- és tüzérségi tevékenység volt. Rupprecht trónörökös hadseregének, a Somme mindkét oldalán fekvő állásaink egész napon át erős tüzérségi tűz alatt állottak, amelyet erőteljesen viszonzottunk. Az ellenséges ütegek elhagatásánál megfigyelő repülőink értékes szolgálatot teljesítettek. Este a folyótól északra Goudecourt és Saily csatlakozó vonalai ellen történtek támadások,

a folyótól délre pedig a Fresnes—Macancourtól északra fekvő állásaink ellen. Goudecourt-nál közelharcban hiúsultak meg. A harc kis árok-részekért még tart. Harc-repülőink lelőttek hat ellenséges repülőgépet, ezek közül három az ellenséges vonalak mögött. Boelke kapitány ismét két ellenfelet tett harcképtelenné. — A trónörökös hadserege: A Champagneban, Lemesniltől északra visszavertünk egy francia előretörést. Az Argonneok és a Maas területén a tüzérségi harc helyenkint élénk volt.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg arcvonala: Lucktól nyugatra Linsingen hadseregének arcvonala a Narajowka mentén pedig Böhm-Ermolli vezérezredes arcvonala újra erős ellenséges támadások győzelmes elhárításának színhelye volt, amely támadások alkalmával az oroszok anélkül, hogy bárminő sikert értek volna el, újra tömegszámra áldozták fel embereiket. Így kora reggeltől kezdve újra összevont és újra kitöltött kötelek tiszter rohantak hiába. A hannoveri és a braunschweigi csapatok Simawka és Zubilno között fekvő erős tüzérségi tűz alatt tartott állásai, valamint Zatureczytól délnyugatra osztrák-magyar vonalak ellen, este a Pustomity-Bubuwól-szakasz ellen heves tüzérségi előkészítés után háromszor megismételt erős támadások következtek, amelyek szintén vesztésgeljesen hiúsultak meg. A Bothmer gróf tábornok hadseregének állásai ellen irányított erős tüzérségi tűz délben a legnagyobb hevesre fokozódott és egész a sötétség beálltaig tartott, mely idő alatt csak az ismételt ellenséges rohamok szakították meg. Itt is visszavertünk minden gyalogsági támadást és az ellenséget súlyosan megvertük. Testőrlövészek és pomerániai 1:919 gránátosok utánanyomultak a visszavonuló ellenségnek, 2 kilométer szélességben elfoglalták a legelől fekvő ellenséges árkokat, 361 tisztet, 1900 főnyi legénységet elfogtak és tíz géppuskát zsákmányoltak. Károly főherceg arcvonala: Orosz zászlóaljknak okt. 15-én Jamnicanál (Stanislautól északra) végrehajtott előretörése éppoly kevéssé járt sikerrel, mint a Kárpátokban a Homan-csúcsra ellen intézett támadások. Dornavatrától délre csapataink a Neagra-szakasztól keletre magaslatokat foglaltak el.

Erdélyi harctér:

A keleti arcvonal szorosain át vezető úton a románok ellenállást fejtenek ki. A basói medencétől délre és nyugatra a helyzet általánosságban változatlan.

Balkán harctér:

A Dobrudzsában nincs ujság. A macedóniai arcvonalon Gradescicánál (Monastirtól délre) a Csernánál és Nidze-Platinától északra visszavertünk kis területekre szorított támadásokat. — Ludendorff.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Steiyer János nagybecskerekéi m. kir. adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré nevezte ki a szenicei adóhivatalhoz.

— **Bevonulási hirdetés.** A városi katonai főosztály ma adta közre a legújabb bevonulásokra vonatkozó hirdetményt, amely a november havi bevonulásokra vonatkozóan intézkedik. A hirdetmény szerint a népfölkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX., illetőleg 1915. évi II. törvények alapján történt behívása folytán a megtartott népfölkelési bemu-tató szemlén, népfölkelési felülvizsgálaton, pótszemlén vagy utószemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak nyilvánított magyar állampolgárok közül azok, akik az 1866. évtől 1871. évig bezárólag terjedő időközben születtek, 1916. évi november 3-án, azok pedig akik az 1872. évtől 1884. évig terjedő időközben vagy 1884. év után születtek, 1916. évi november 16-án (legkésőbb délelőtt 11 óráig) — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvédeképzítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Mindazok a fentemlített születési évfolyamokba tartozó egyének, kik önkéntes belépés folytán a m. kir. honvédségbe (akár mint egyévi önkéntesek is) fent megjelölt napig besoroztattak, tényleges szolgálatra a születési évfolyamukhoz képest a fentebb megjelölt napon kötelesek bevonulni.

— **Adomány.** A Szociális Misszió-egyesület gyermekvédelmi céljaira újabban a következők adakoztak: Tsztoin Vladimir Orlódról 600 kor., Pap Ilona Elemerről 10 korona, mely adományokért ez uton mond halás köszönetet az egyesület elnöksége.

— **A felmentési kérvények felszerelése.**
A honvédelmi miniszter értesítése alapján a kereskedelemügyi miniszter felhívta az illetékes hatóságok figyelmét arra, hogy a felmentési javaslatokban a felmenteni kért egyénekre vonatkozólag nagyon gyakran téves katonai és személyi adatok találhatók, miáltal a személyi azonosság csak hosszas iratváltások után állapítható meg és így a felmentési rendeletek csak nagy idővesztéssel hajthatók végre. Ennek elkerülése végett a temesvári kereskedelmi és iparkamara figyelmébe ajánlja az érdekelteknek, hogy saját érdekében a felmentési javaslatokat pontosan az illetőnél levő katonai okmányok (népfölkelési igazolványi lap, népfölkelési, illetve honvédigazolványi könyv stb.) adataik alapján s ne csak a felmentésre javaslatba hozott egyének bemondata szerint töltsék ki. A B) alosztályú népfölkelésre kötelezettek felmentési javaslataihoz azok népfölkelési igazolványi lapjai vagy azok hiteles másolatai a lehetőség szerint mindenkor csatolandók.

— **Közel tizenöt millió pontosan 14,459.000 korona nyeresémet sorsolnak majd ki az október 27-én kezdődő új m. kir. osztályosorszátkban.** Saját érdekében rendeljen egy levelezőlapot Gorzó és Társa szerencseházában Budapest, Koronaherceg-utca 9—11., legalább egy sorsjegyet, hogy reménye legyen egy főnyeresémet (600.000, 400.000, 200.000, 100.000, 90.000, 80.000, 70.000, 60.000, 50.000 stb. koronát nyerni. „Aki mer, az nyer”!

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás urilakással.

Ugyanott elköltözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, híres mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is. :: ::

1267—x.11

— Közelebbit a kiadóhivatalban. —

A törökbecsei járás főszolgabirjától.
2758—1916. szám. 1285—33

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó **Aracs** községben megüresedett **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **1916. évi december hó 1-ső napjáig** nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Az állással egybekötött javadalmazás a következő: 1600 kor. fizetés, 240 kor. lakbér és 120 kor. utiátalány.

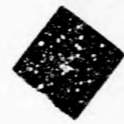
A szerb nyelv tudása kívánatos.

Törökbecse, 1916. évi október hó 5-én.

Báró dr. Csávossy Ignác
főszolgabíró.

Ujság- és nyomtatvány-makulatura

nagyobb mennyiségben kapható.

Cím a kiadóhivatalban.

Nagybecskerek közelében
kertgazdaságra alkalmas

bérbirtokot

keresünk,

a munkások elhelyezésére alkalmas lakóházzal és istállóval. Megfeleelő birtokkal rendelkezők forduljanak **a cs. és kir. Garnisonsmenage intézőségéhez, Aradáci-utca 1. szám.**

(Kurländer-villa).

1295—10.1

Használt

gazdasági gépek

elhálozás folytán

eladó

özü. Heltzmann Miklósnénál

1291—5.1

Tamáslaka.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

A cs. és kir. hadügyminisztérium sertésátvételi bizottságának kirendeltsége.

Közgazdasági Bank r.-t. Nagybecskerekén.

HIRDETMÉNY.

Alulírott bizottság nagybecskereki kirendeltsége, amely a cs. és kir. hadügyminisztérium által a hadsereg részére szükséges sertések, zsír és szalonna beszerzésével megbízott, ezennel felszólítja a Nagybecskerek városában és a nagybecskereki járásban, Pancsova városában és a pancsovai járásban, továbbá az alibunári, antalfalvai, módosi és törökbecsei járásokban lakó gazdákat, ipari hízalókat és kereskedőket, akik bizott sertések felett rendelkeznek, vagy a hízalás előrehaladásához képest a közel jövőben ilyenek felett rendelkezni fognak, hogy ezen sertéseket alulírott bizottságnak a cs. és kir. hadvezetőség részére való átvételre haladéktalanul jelentsék be.

A bizottság az ilyként bejelentett sertéseket a bejelentővel egyetértőleg megállapított időpontban és részletekben átveszi és a m. kir. kormány által megállapított maximális árat az átvételkor készpénzben megtéríti.

Aki ezt a bejelentést idejében önként megteszi, nemcsak kötelességszerűleg előmozdítja hadseregünk élelmezését, hanem önmagát is megóvja mindazoktól a következményektől, amelyekkel sertésállományának hatósági igénybevétele (rekvirálása) — amely az önkéntes bejelentés elmulasztása esetén el fog rendeltetni — egybe lesz kötve.

1290—3.2

A cs. és kir. hadügyminisztérium sertésátvételi bizottságának kirendeltsége:

Közgazdasági Bank r.-t. Nagybecskerekén.

Nyomatott Pletz Fer. Pálnál Nagybecskerekén.

Kiadó: Pletz Fer. Pál.